УДК 658.152-043.86:631.11](045)

М. А. Однорог,
к. е. н., завідуючий економічного відділенням, Технолого-економічний коледж Білоцерківського національного аграрного університету, м. Біла Церква

РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

M. Odnorog,
Ph.D. in Economics, Head of the Economic Department,
Technological and economic college Bila Tserkva National Agrarian University

SOFTWARE DEVELOPMENT INVESTMENT IN AGRICULTURAL AGRIBUSINESS

У статті розглядаються завдання і основні напрями підвищення інвестиційної привабливості аграрного виробництва, аналізується зміст інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах агропромислового комплексу, формулюються пріоритетні завдання щодо оптимізації інвестиційних ресурсів. Обгрунтовано методику особливостей розвитку інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств, що заснована на використанні системи підрахунків. Розроблено алгоритм оцінки розвитку інвестиційного забезпечення в сільськогосподарських підприємствах агропромислового комплексу. Запропоновано методику оцінки рівня розвитку, яка дозволяє досить об'єктивно оцінити діяльність сільськогосподарських підприємств з урахуванням їх ресурсозабезпечення. Обгрунтовується можливість визначення інноваційних стратегій розвитку підприємства на основі оцінки інвестиційної привабливості. Матеріал статті орієнтований на широку аудиторію науковців, викладачів, працівників державних органів виконавчої влади та студентів вузів.

The article deals with the problem and the main directions of improving the investment attractiveness of agricultural production, analyzes the content of investment in agricultural enterprises of agribusiness formulated priorities for optimization of investment resources. The technique features of the investment provision of agricultural enterprises, which is based on the use of estimates. The algorithm estimates the investment in the provision of agricultural enterprises agribusiness. The method of assessing the level of development that allows one to objectively assess the work of the agricultural enterprises taking into account their resource provision. The possibility of determining innovation strategies based on assessment of investment attractiveness. The article is aimed at a wide audience of researchers, teachers, employees of government agencies and university students.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційне забезпечення, розвиток, сільськогосподарське підприємство, агропромисловий комплекс.
Key words: investment, investment security, development, agricultural enterprise, agriculture.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Рівень інвестиційної привабливості є одним з найважливіших показників загальноекономічної ситуації і перспектив розвитку економіки в цілому і АПК зокрема. Зростання інвестицій виступає одним з визначальних чинників забезпечення ефективного розвитку аграрного бізнесу, підвищення якості життя сільського населення, модернізації технологічної бази та основних фондів.

Головне завдання інвестиційної політики на будь-якому рівні — формування сприятливого клімату або відповідного середовища, які сприяють всебічному підвищенню економічного інтересу і активності інвесторів при вкладенні коштів в економіку [2 с. 18].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання інвестиційного забезпечення, розвитку сільськогосподарських підприємств та залучення інвестицій в аграрний сектор економіки та досліджено в працях відомих вчених-економістів, зокрема В.Г. Андрійчука, М.Я. Дем'яненка, П.І. Гайдуцького, М.І. Кісіля, В.Я. Месель-Веселяка, Б.С. Пасхавера, П.Т. Саблука., А.А. Пересади та інших. Разом із тим, окремі питання інвестиційного забезпечення економічного розвитку сільськогосподарських підприємств залишаються недостатньо вивченими й потребують подальшого дослідження незважаючи на величину та значимість наукових досліджень, присвячених цій проблемі.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження теоретичних та практичних аспектів розвитку інвестиційного забезпечення в сільськогосподарських підприємствах агропромислового комплексу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Під інвестиційною привабливістю на макрорівні розуміються умови (економічні, правові, політичні, соціальні та ін.), створені державою для всіх суб'єктів господарювання, а також іноземних інвесторів, для вигідного вкладення інвестицій з метою розвитку національної економіки.

Інвестиційну привабливість на макрорівні характеризують такі критерії:

— політична стабільність і її передбачуваність на майбутнє;

— основні макроекономічні показники, що характеризують стан національної економіки (рівень інфляції, темпи зростання ВВП і його обсяги);

— процентні ставки рефінансування, дефіцит бюджету тощо) і їх прогноз на майбутнє;

— наявність і ступінь досконалості нормативних актів у галузі інвестиційної діяльності;

— ступінь досконалості податкової системи в країні;

— соціальна, в тому числі криміногенна обстановка в країні;

— ступінь інвестиційного ризику та ін. [3 с. 162].

Держава за допомогою вдосконалення податкової системи, проведення розумної фінансово-кредитної політики має забезпечити стабільність економіки та низький темп зростання інфляції, що є неодмінною умовою для пожвавлення інвестиційної діяльності. Всі ці умови і фактори безпосередньо впливають на інвестиційну складову аграрної сфери, особливо таких регіонів, як Київська область, де приділяється пріоритетна увага розвитку сільського господарства.

Створення сприятливого інвестиційного клімату є одним з найважливіших умов залучення інвестицій і подальшого розвитку АПК [5 с. 57].

А сам інвестиційний клімат у першу чергу залежить від інвестиційного потенціалу, що характеризує фактори виробництва та сфери застосування капіталу, та інвестиційного ризику, що визначає фактори ризику.

На сьогоднішній день існує тенденція зростання інвестицій в сільське господарство. Цьому сприяв Національний проект підтримки агросектору "Рідне село". Особлива увага у рамках проекту покладена на стимулювання кооперації серед виробників сільськогосподарської продукції, бо одним з основних пріоритетних напрямів його реалізації є підвищення інвестиційної привабливості всіх сфер АПК.

Особливу увагу в Київській області приділяється вкладенням у тваринництво.

Завдяки цьому вперше в Київській області за весь період ринкових перетворень відзначається збільшення поголів'я всіх видів худоби.

За останні роки реалізовано ряд значимих для економіки області проектів:

— інноваційний проект "Агроінноваційний центр "Євросело XXI століття" у відокремленому підрозділі Національному університеті біоресурсів і природокористування України "Агрономічна дослідна станція";

— агропромисловий комплекс по збереженню та переробці сільськогосподарської продукції (Броварський район, Київська область);

— "Програма підтримки особистих селянських господарств області на 2012—2016 роки";

— "Програма розвитку тваринництва на 2012—2015 роки";

— "Обласна цільова програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі "Власний дім" на 2012—2017 роки";

— "Регіональна програма охорони родючості грунтів Волинської області на 2010—2015 роки";

— "Програма виробництва зерна озимого жита та гречки у 2011—2015 роках".

З метою реалізації перспективних інвестиційних проектів ведеться робота по залученню коштів через інститути розвитку. В даний час на розгляді знаходяться 6 заявок на фінансування інвестиційних проектів за рахунок коштів Інвестиційного фонду України.

Прийняті в області заходи щодо глибокого реформування агропромислового комплексу і створенню інтегрованих підприємств дозволять до 2015 р. на порядок наростити виробництво основних видів сільгосппродукції.

Оцінка економічної ефективності інвестиційного проекту є одним з найбільш відповідальних етапів інвестиційної діяльності [4 с. 133].

Методи оцінки ефективності інвестиційного портфеля засновані переважно на порівнянні ефективності (прибутковості) інвестицій у різні інвестиційні цінності. При цьому в якості можливих альтернатив вкладенням коштів у розглянуту інвестиційну цінність виступають інвестиції в найбільш надійні і найбільш ліквідні інвестиційні проекти.

Організаційно-економічні аспекти оцінки ефективності інвестиційних процесів в Київській області полягають у тому, що агропромисловий комплекс в цілому і сільське господарство, зокрема, багато в чому залежать від фінансової підтримки, що надається з бюджетів усіх рівнів.

Пріоритетні завдання по напрямку інвестиційних ресурсів в сільське господарство Київської області мають стати:

— підвищення технічного і технологічного рівня сільськогосподарських товаровиробників;

— динамічний соціальний розвиток села на основі сприяння розвитку зайнятості та зростання доходів сільського населення;

— оптимізація бюджетних інвестицій в сільське господарство, реалізація комплексу заходів щодо фінансового оздоровлення сільськогосподарських підприємств області;

— вдосконалення законодавчо-нормативної бази, що сприятиме розвитку інвестиційної діяльності в області;

— формування інформаційного банку даних про інвестиційні можливості області;

— створення прозорої системи управління інвестиційним процесом [6, с. 202].

Іноземні інвестиції є ще одним джерелом інвестицій в агропромисловий комплекс. В останні роки український ринок стає привабливим для іноземних інвесторів, при цьому вони орієнтуються насамперед на інвестиційний клімат України, який визначається незалежними експертами [1 с. 321].

На наш погляд, на нинішньому етапі для підвищення інвестиційної привабливості сільського господарства вкрай важливим видається вдосконалення матеріально-технічного стану аграрного сектора економіки регіону. Для підвищення ефективності виробництва, збільшення його обсягів і випуску конкурентоспроможної продукції необхідно оновлення складу виробничих засобів. Водночас сучасний стан вітчизняного сільськогосподарського та тракторного машинобудування не дозволяє підтримувати ресурси для села на необхідному рівні і якісно їх вдосконалювати. Важливість технічного переозброєння агропромислового комплексу підкреслює той факт, що використання техніки нового покоління дозволяє кратно підвищити продуктивність сільськогосподарської праці і освоювати сучасні ресурсозберігаючі технології, адаптовані до місцевих природнокліматичних умов.

ВИСНОВКИ

Інвестиційну привабливість сільського господарства регіону необхідно підвищувати також шляхом відновлення інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств регіону за рахунок посилення ролі власних джерел — амортизації та прибутку. Для цього слід усунути диспаритет цін на продукцію сільського господарства, зменшити податковий тиск, реструктурувати борги, включаючи їх списання та пролонгацію.

Особливо хотілося б зупинитися на необхідності підвищення якості бізнес-планування інвестиційної діяльності. На жаль, багато проектів підготовлені формально. Відсутність необхідної їх якості призводить до вихолощення даного дуже важливого етапу.

Література:

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підручник / В.Г. Андрійчук. — 2-ге вид., доп. і переробл. — К.: КНЕУ, 2004. — 624 с.
2. Берестовий К.С. Інвестування агробізнесу: монографія / К.С. Берестовий. — Суми: Видавництво "Довкілля", 2001. — 221с.
3. Бондар М.І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обміну і контролю: моногр. / М.І. Бондар. — К.: КНЕУ, 2008. — 252 с.
4. Вінник О.М. Інвестиційне право: навч. посібник. / О.М. Вінник. — К.: Атіка, 2000. — 264 с.
5. Ковалев, В.В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности / В.В. Ковалев. — М.: Финансы и статистика, 1996.
6. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні / А.С. Музиченко. — К.: Кондор, 2005. — 405 с.

References:

1. Andreychuk, V.G. (2004), Ekonomika ahrarnykh pidpryiemstv [Economics of agricultural enterprises], KNEU, Kyiv, Ukraine.
2. Berestova, K.S. (2001), Investuvannia ahrobiznesy [Agribusiness Investing], Dovkillia, Sumy, Ukraine.
3. Bondar, M.I. (2008), Investytsiina diialnist: metodyka ta orhanizatsiia obminu i kontroliu [Investing: methods and organization of exchange and control], KNEU, Kyiv, Ukraine.
4. Vinnik, O.M. (2000), Investytsiine pravo [Investment Law], Atika, Kyiv, Ukraine.
5. Kovalev, V.V. (1996), Finansovyi analiz: upravleniie kapitalom, vybor investitsyi, analiz otchetnosti [Financial analysis: Capital Management, Selection of investment, analysis Statements], Finansy i statistika , Moscow, Russia.
6. Muzichenko, A.S. (2005), Investytsiina diialnist v Ukraini [Investing in Ukraine], Kondor, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 22.07.2014 р.